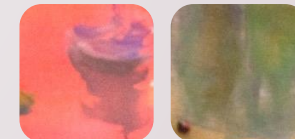

LUOVAT RAKENTEET

*Selvitys kulttuurisen vanhustyön rakenteista
yli 50 000 asukkaan kaupungeissa sekä
Pukkilan kunnassa.*

Kuvaaja Vicente Serra

AILI =

Kulttuurisen seniori- ja vanhustyön valtakunnallinen verkosto

- Vuonna 2016 perustettu kuntatoimijoiden muodostama kulttuurisen seniori- ja vanhustyön verkosto.
- Tehtävänä on vahvistaa kunnissa ja tulevaisissa maakunnissa toteutettavaa kulttuurista seniori- ja vanhustyötä rakentamalla eri toimialoilla työskentelevien asiantuntijoiden välille pysyvä yhteistyöverkosto.
- Verkostoa rahoitetaan osana hallituksen kärkihankkeita ”osaaminen ja koulutus”.

Verkoston kunnat: Helsinki, Espoo, Vantaa, Pukkila, Turku, Tampere, Kouvola, Seinäjoki, Jyväskylä, Vaasa, Kuopio, Oulu sekä Rovaniemi. Jokaisesta kunnasta osallistuu edustaja sekä sosiaali- ja terveystalouksista, että kulttuuripalveluista.

Mitä on selvitetty ja miksi?

- Selvityksen keskeinen kysymys on ”Minkälaisia ovat kulttuurisen vanhustyön rakenteet tällä hetkellä”?
- Mitä eroja/yhtäläisyyksiä kulttuuripalveluiden ja sosiaali- ja terveystalveluiden käsityksissä on?
- Rakenteella tarkoitetaan tässä selvityksessä toistuvaa toimintatapaa tai -mallia, joka toteuttaa kulttuurista vanhustyötä kunnissa

Kulttuuri-
hyvinvointi

Kulttuuri ja
ikäihmiset

Kulttuurinen
vanhustyö

- Kysymysten näkökulmat: hallinto ja päätöksenteko, toiminnan toteutus ja rahoitus
- Taustavaikuttimena sote- ja maakuntauudistus.
- Tavoitteena entistä parempi ikäihmisten kulttuuripalvelujen saatavuus osana sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja.

Kuvaaja Vicente Serra

Kuinka?

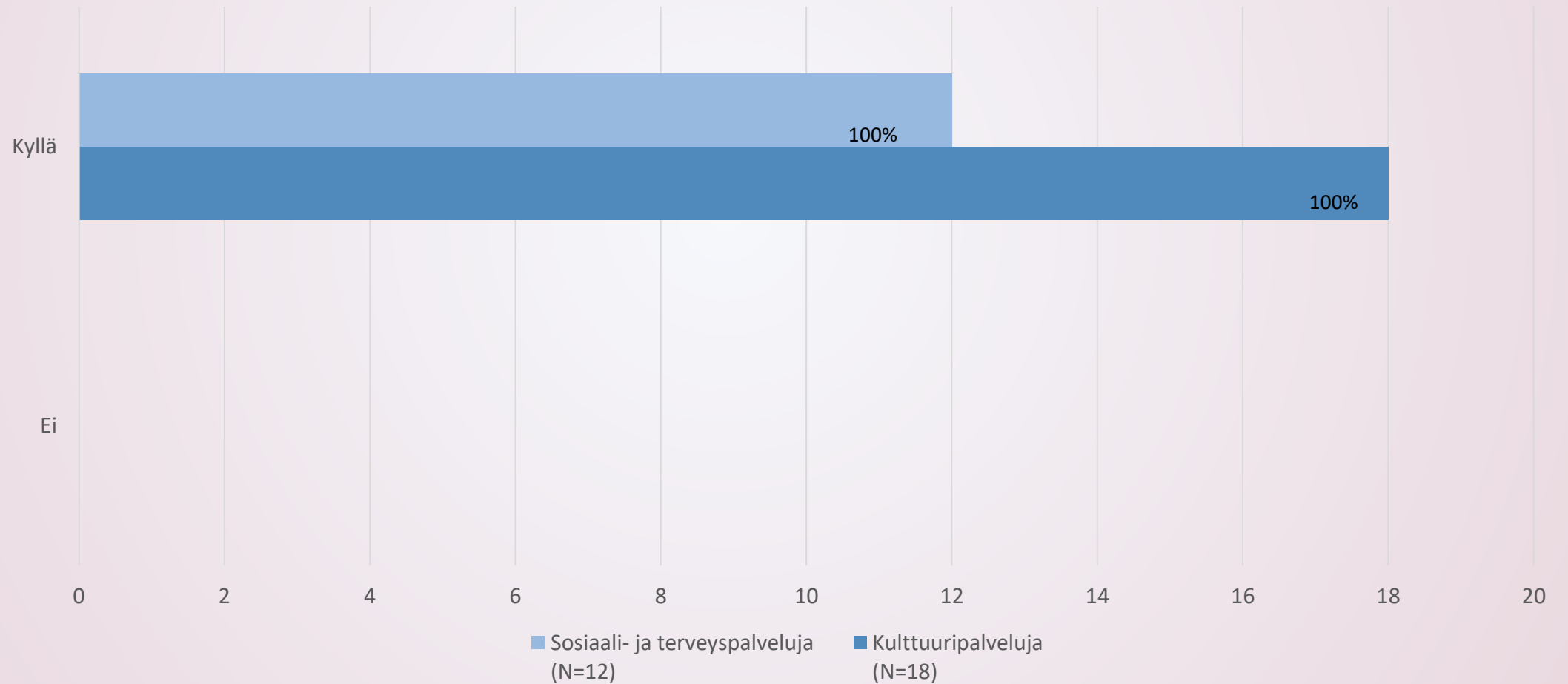
*Webropol-kysely yli 50 000 asukkaan kaupunkeihin
sekä Pukkilan kuntaan 3.3.–18.4.2017.*

- Kysely lähetettiin kulttuuripalveluista sekä sosiaali- ja terveystaloukselta vastaaville esimiehille ja kehittäjille.

Tuloksia

Onko kulttuurisen vanhustyön käsite sinulle tuttu?

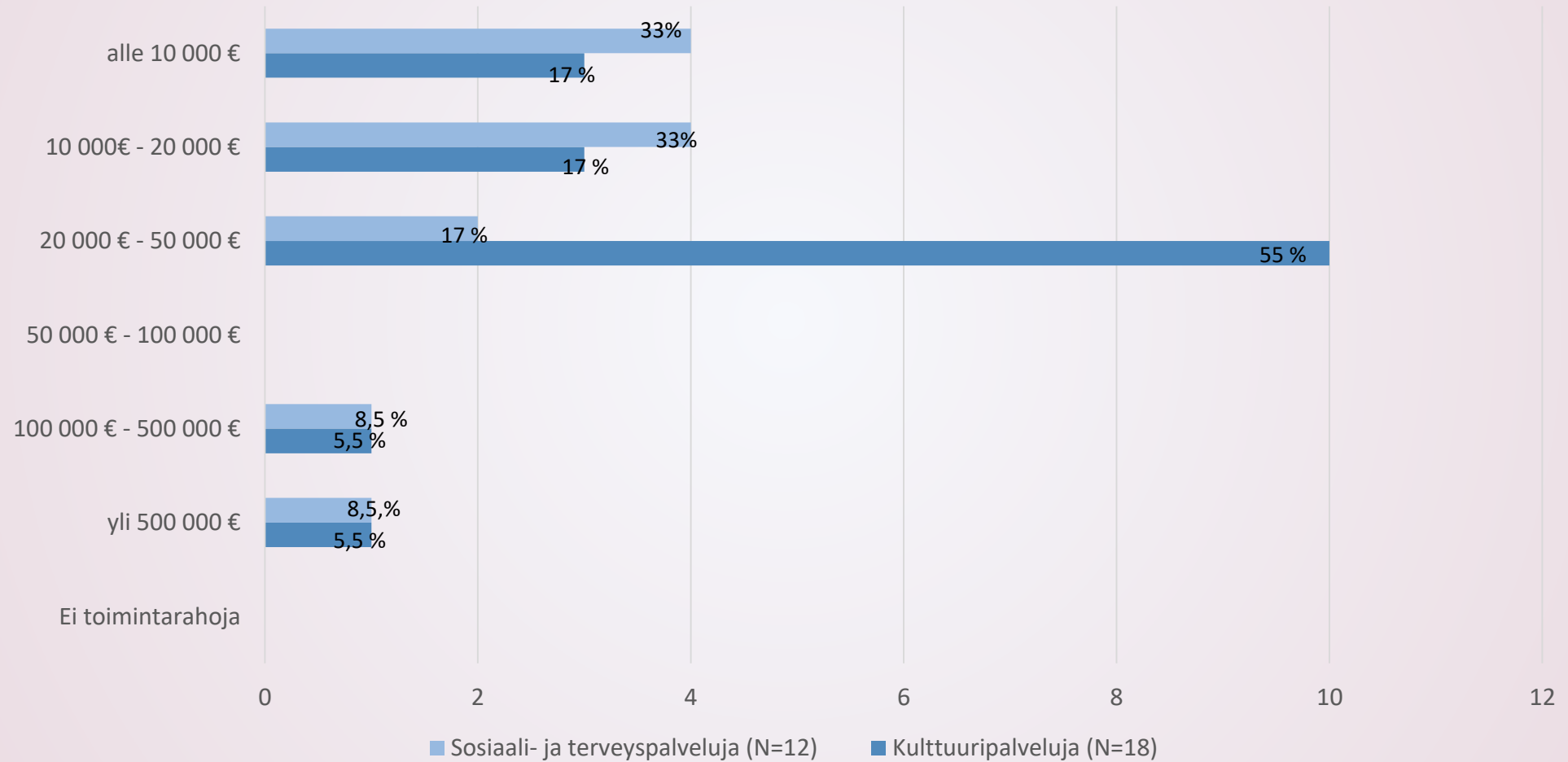

Mitkä seuraavista toiminnoista kuuluvat kunnassasi kulttuurisen vanhustyön piiriin?

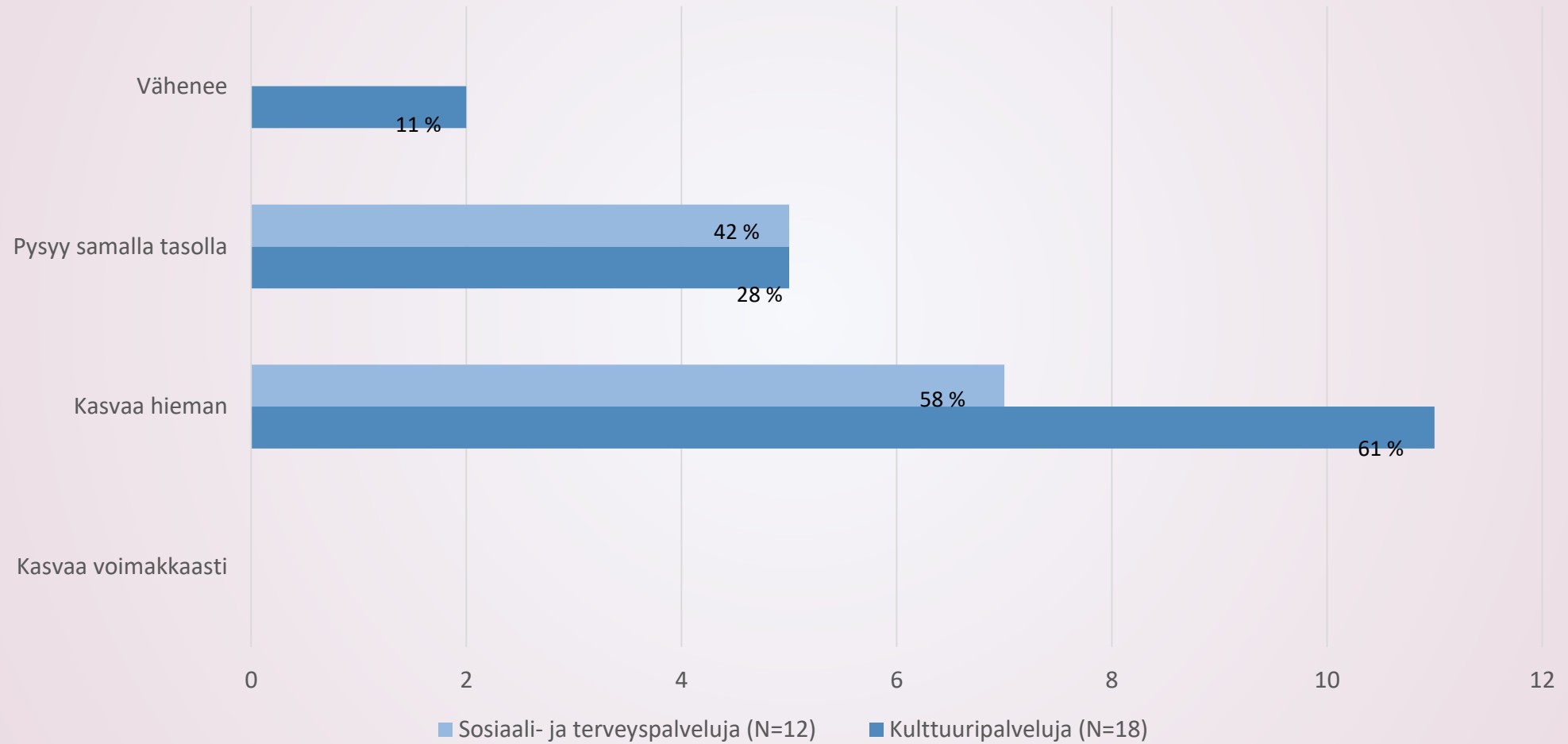

Arviosi kulttuuriseen vanhustyöhön käytettävistä toimintarahoista kunnassasi ilman henkilöstön palkkoja

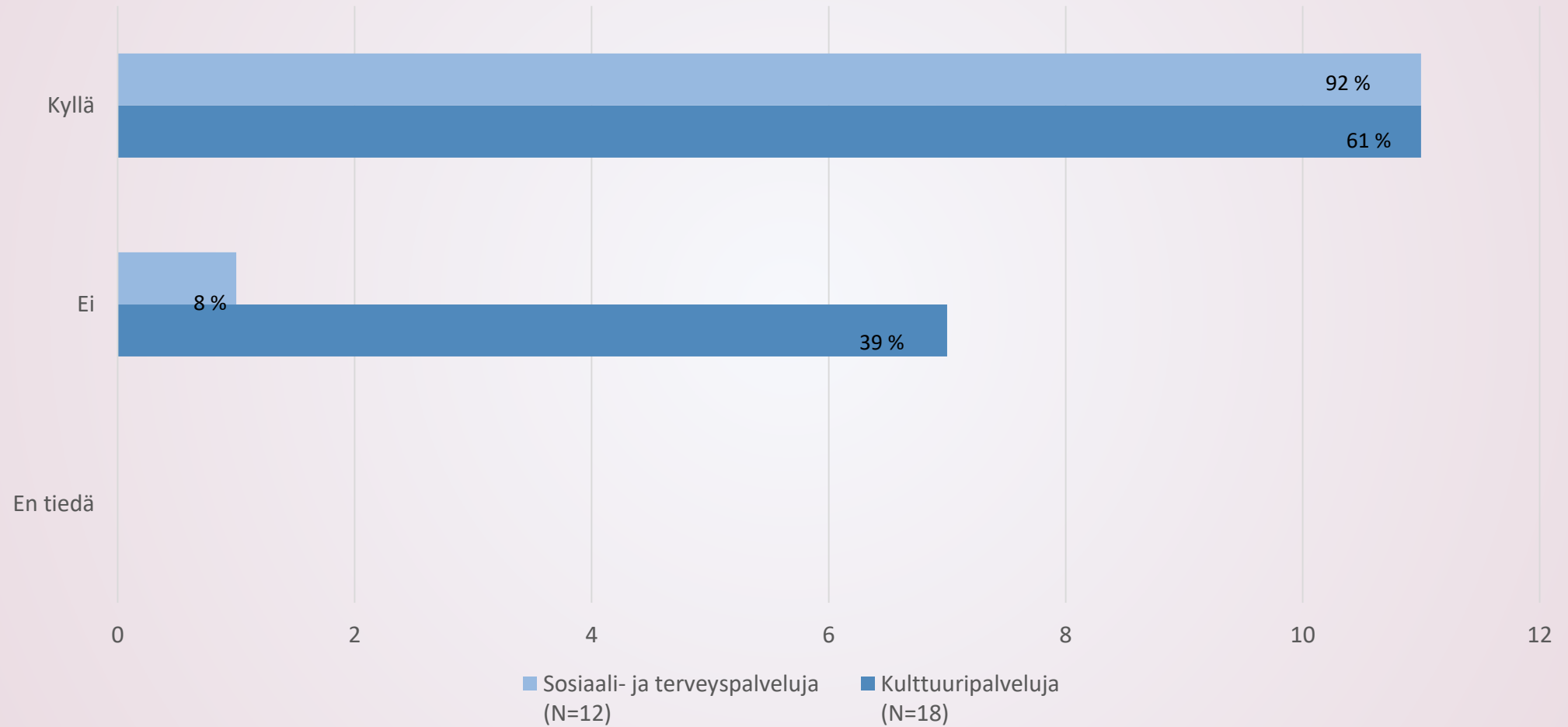

Miten arvioit kulttuurisen vanhustyön rahoituksen kehittyvän kunnassasi lähivuosina?

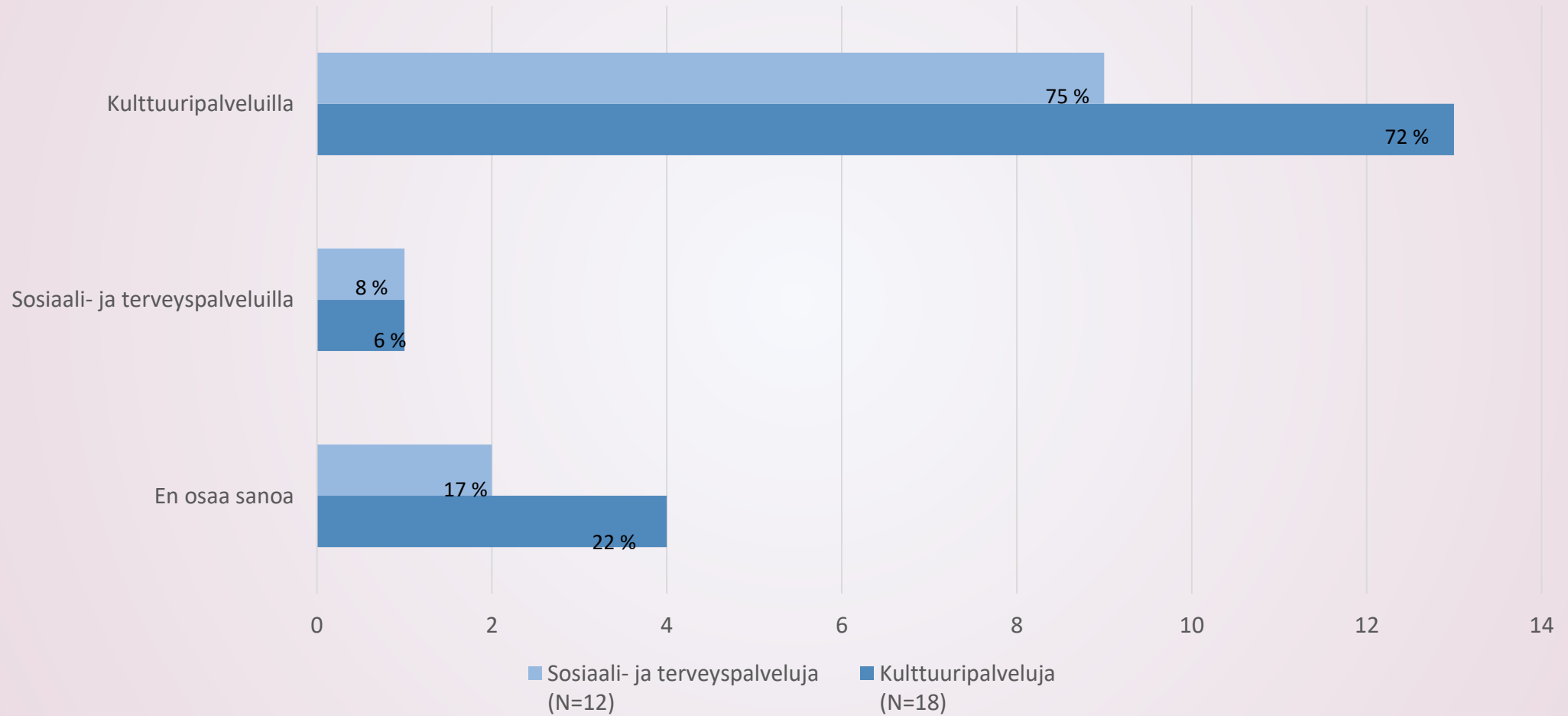

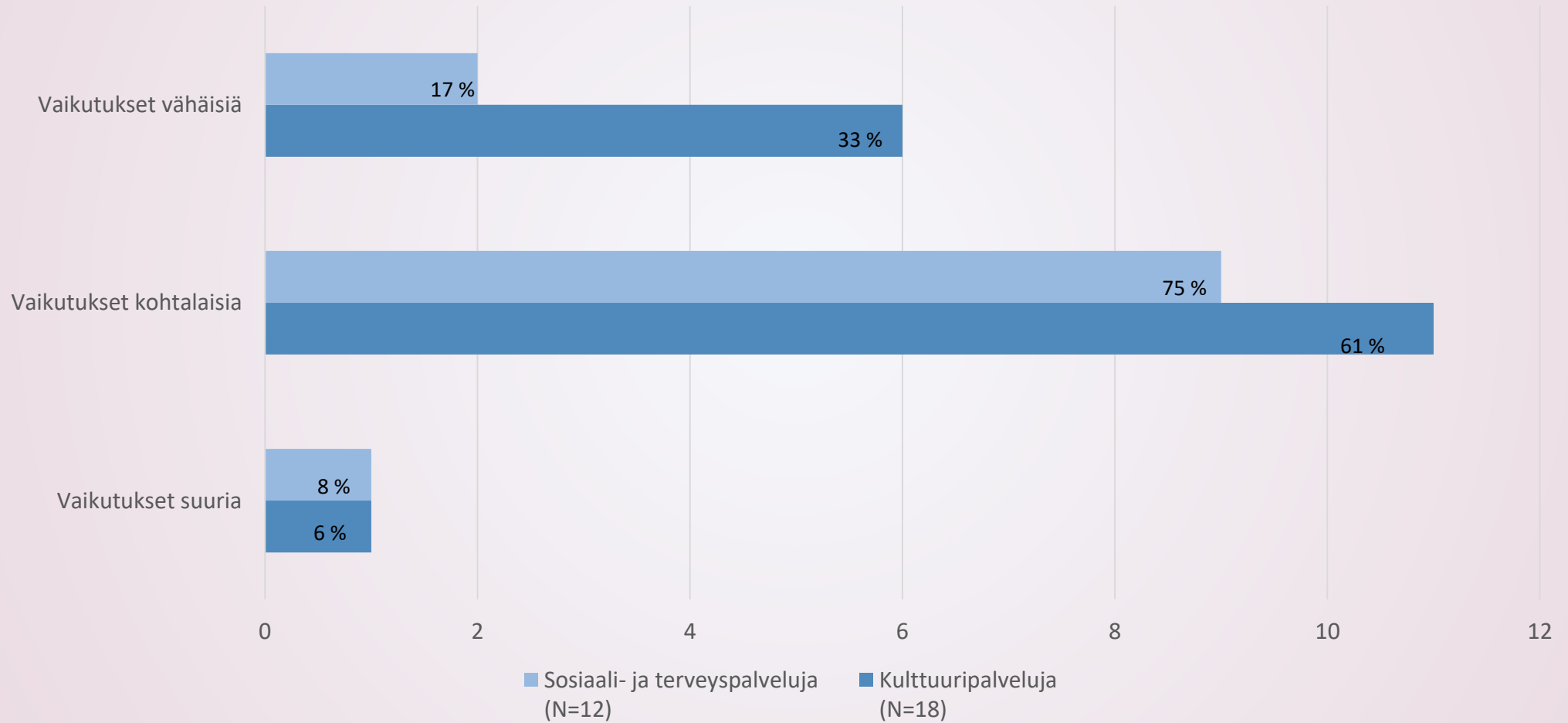
Toimiiko kuntaorganisaatiossasi kulttuurisen vanhustyön kehittämiseksi ja tuottamiseksi moniammatillisia työryhmiä?

Onko kulttuurisen vanhustyön kehittämisen vetovastuu tällä hetkellä enemmän:

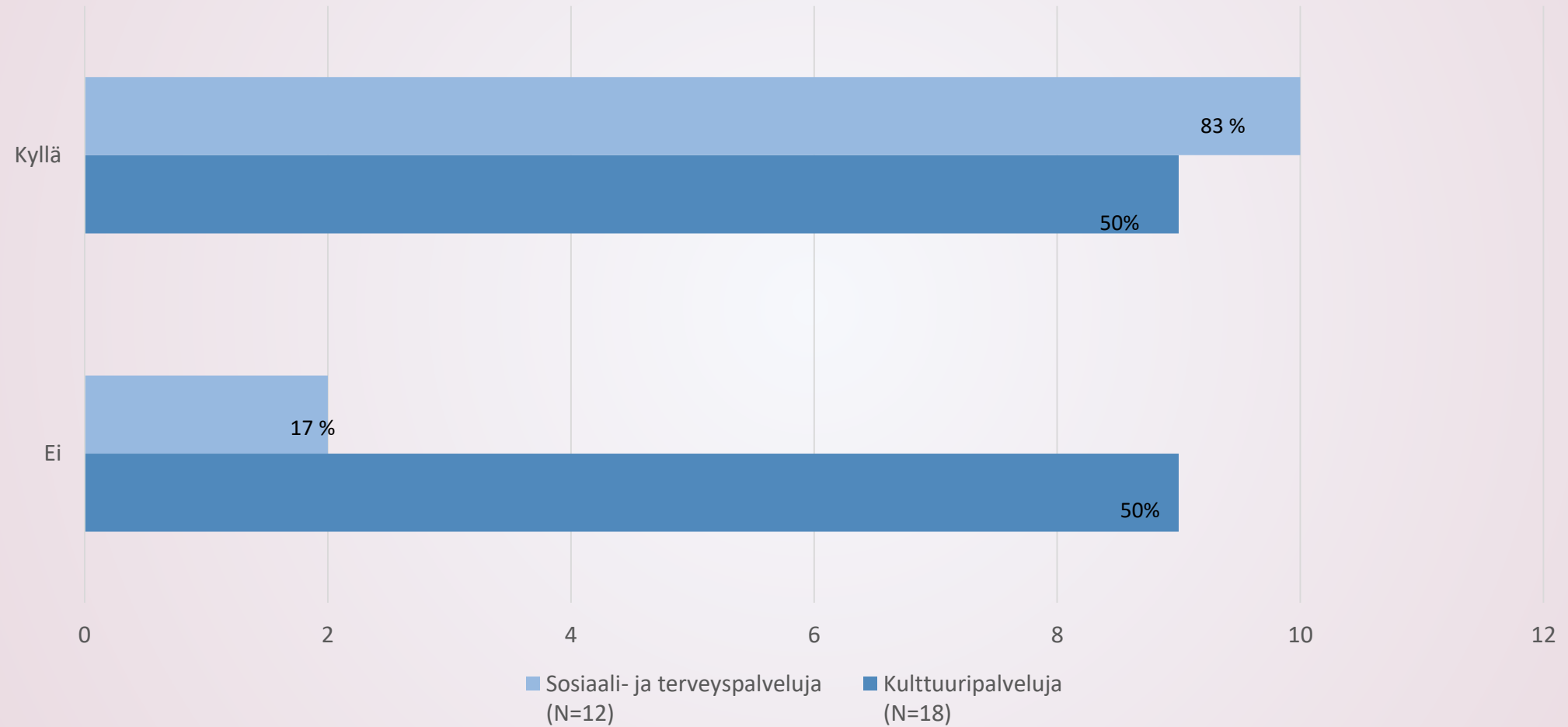

Miten arvioit vanhusneuvoston toiminnan konkreettisia vaikutuksia omalla palvelualueellasi palveluiden järjestämisessä?

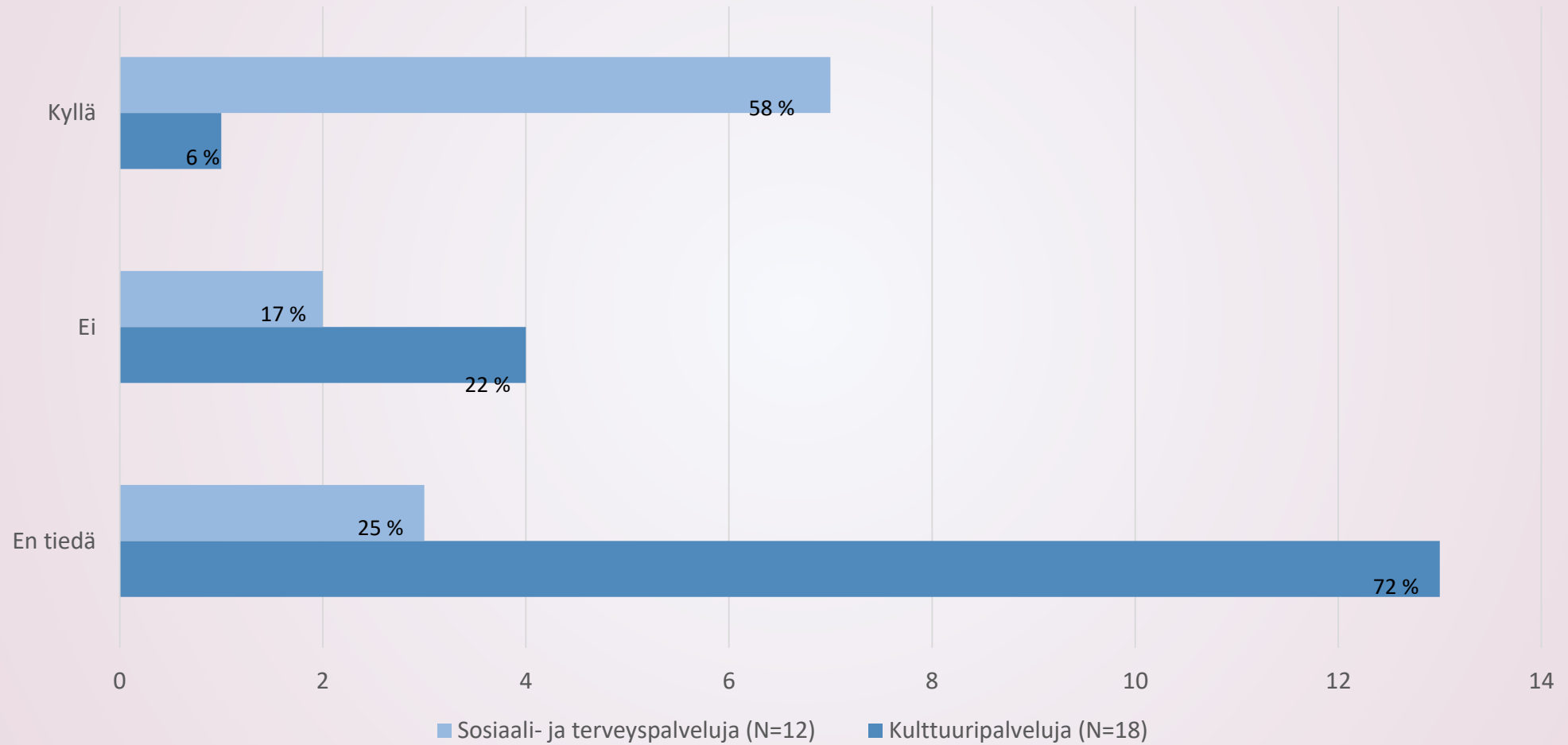

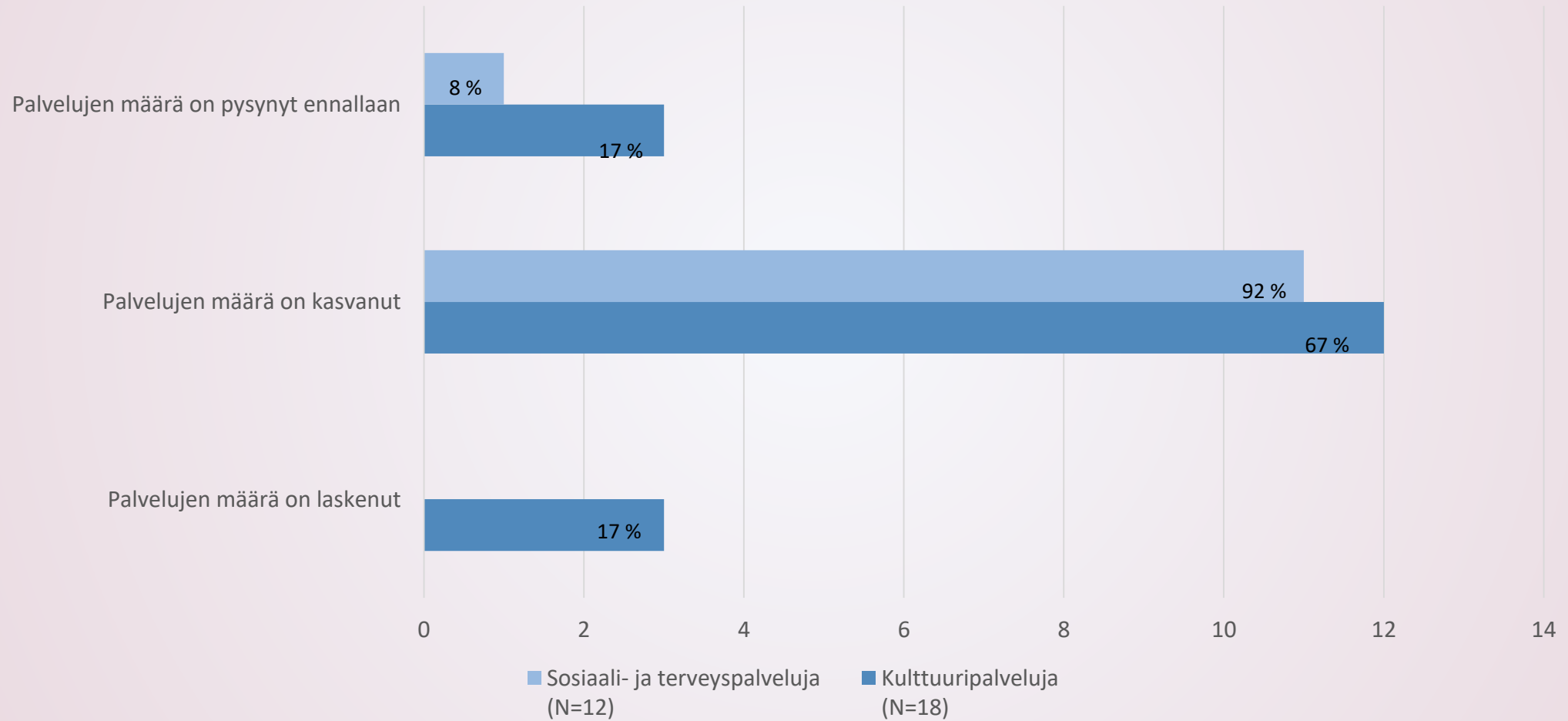
Onko kunnassasi käytössä osallistavia menetelmiä kulttuurisen vanhustyön päätöksenteon tukena?

Sisältyvätkö kulttuuripalvelut kuntasi kilpailutuskriteereihin ostaessanne vanhusten hoito- ja hoivapalveluita yksityiseltä sektorilta?

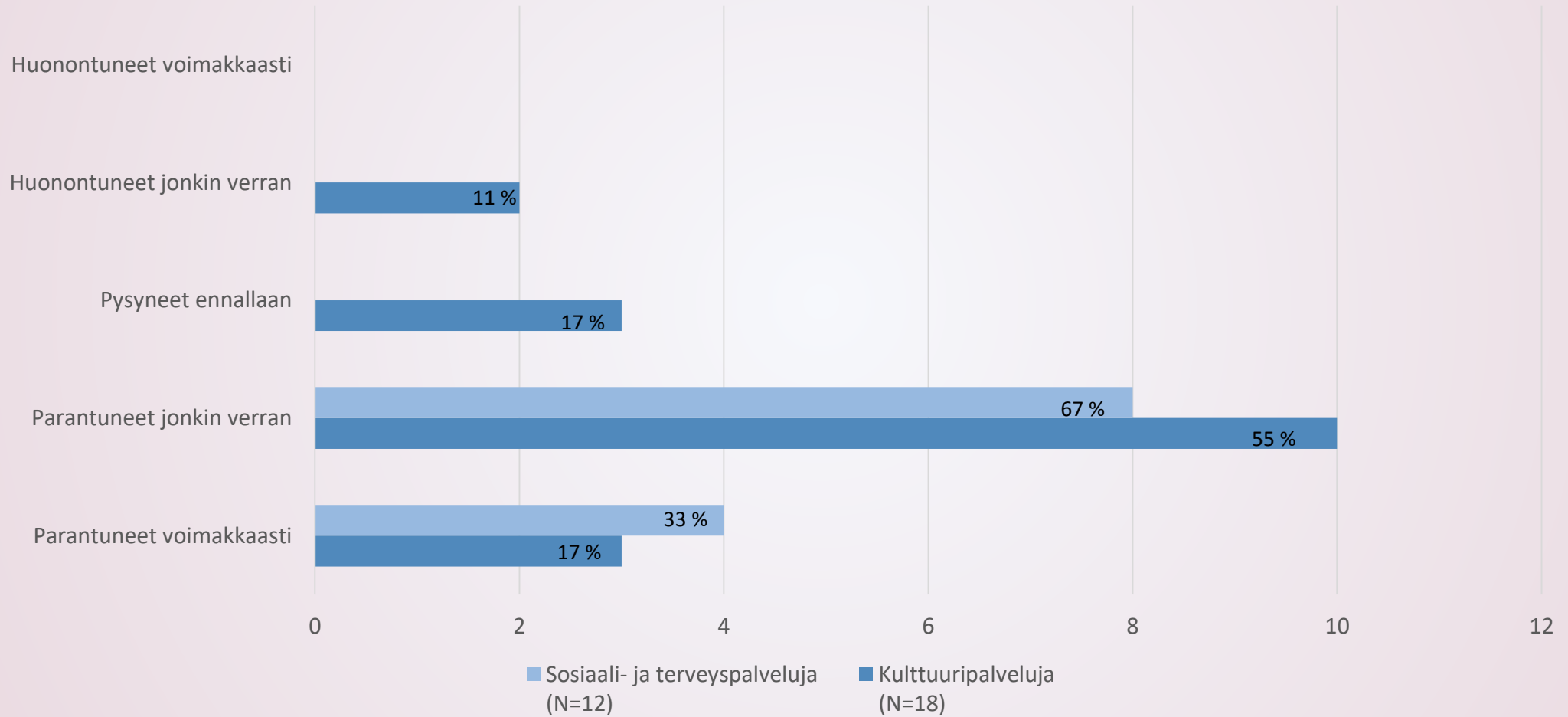

Kuinka arvioit kulttuurisen vanhustyön palvelujen määrän kehitystä kunnassasi viimeisen kolmen vuoden aikana?

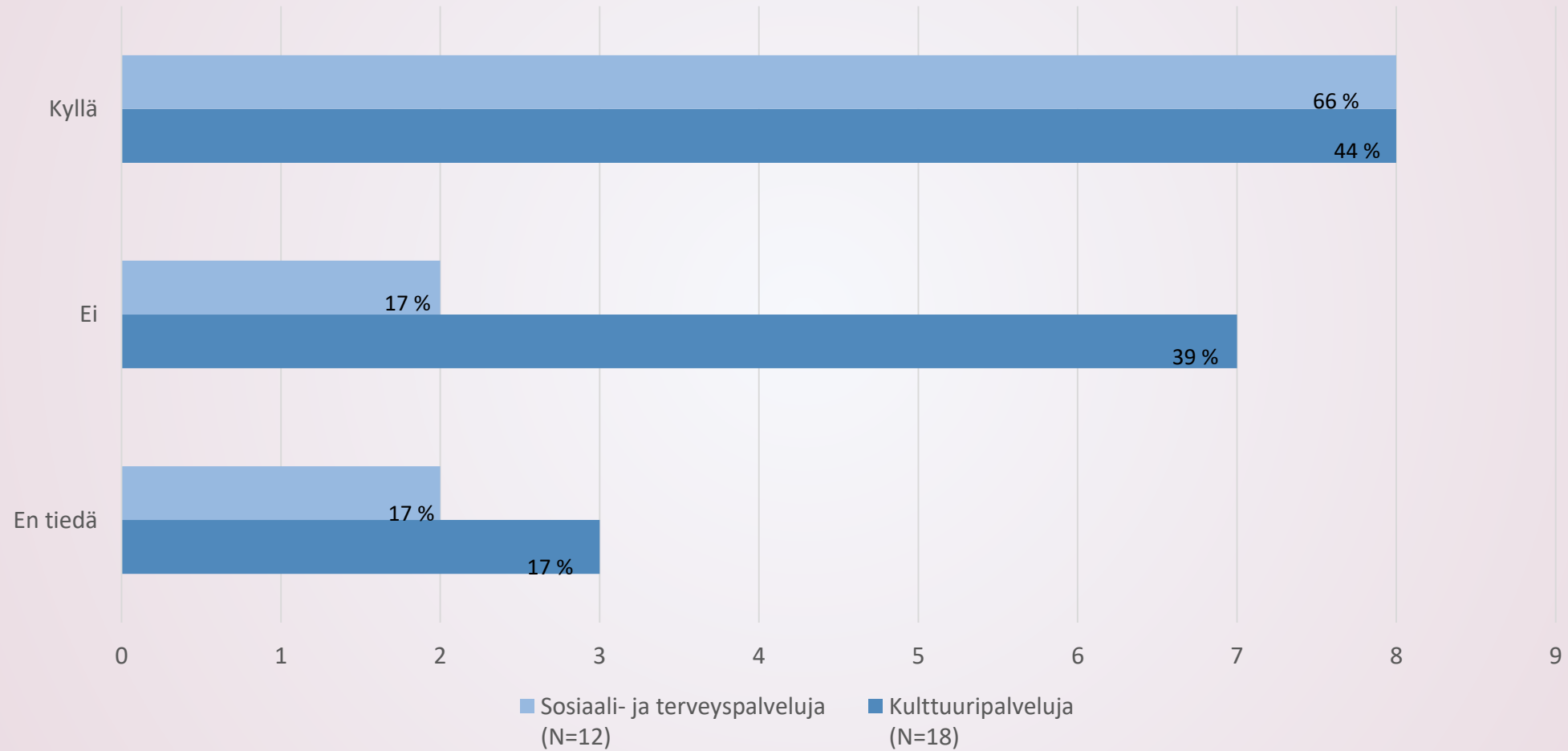

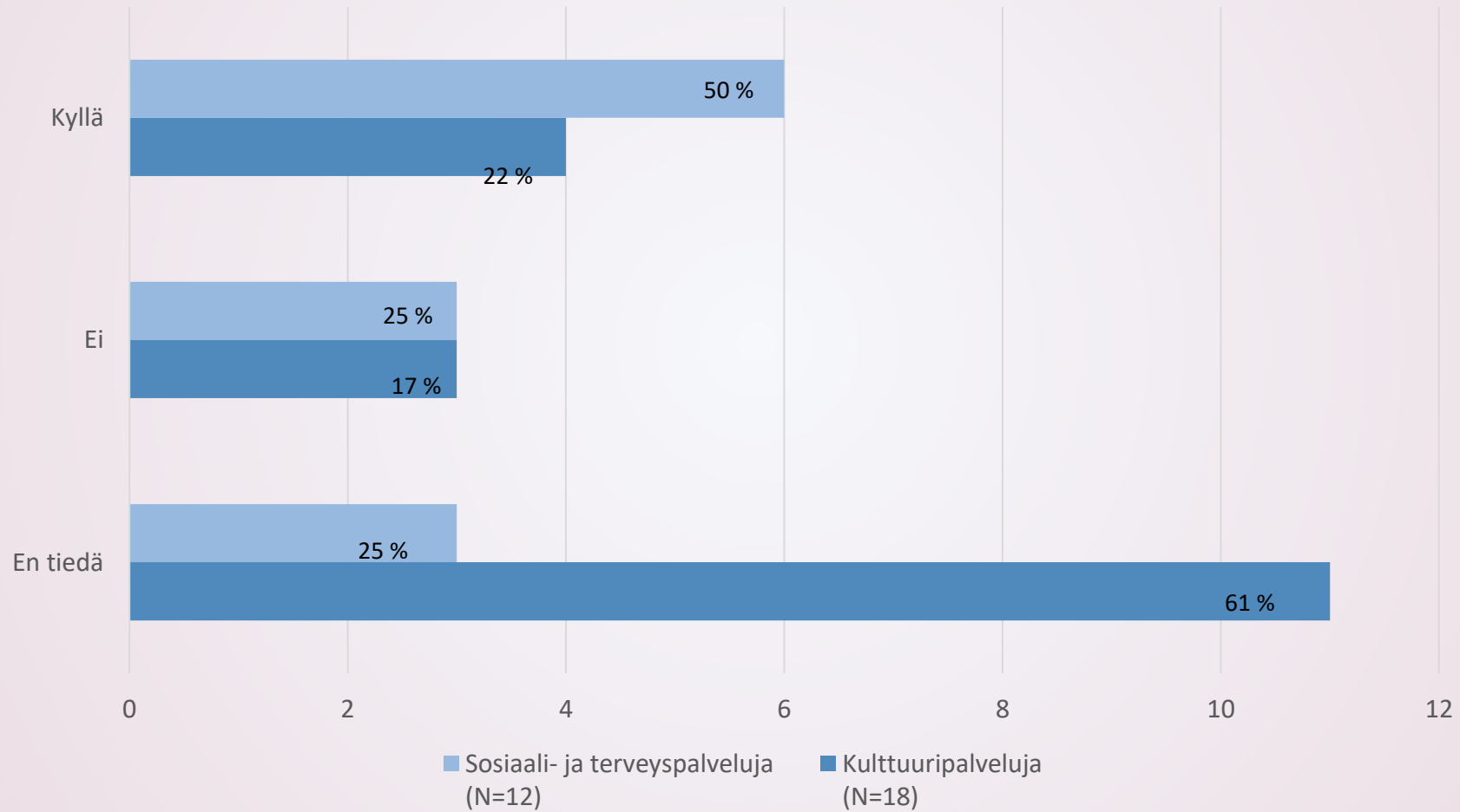
Kuinka arvioit kulttuurisen vanhustyön palvelujen sisältöjen kehitystä kunnassasi viimeisen kolmen vuoden aikana?

Onko kunnassasi käytössä menetelmiä, joilla osallistetaan ikäihmisiä
kulttuurisenvanhustyön palvelujen sisältöjen suunnitteluun?

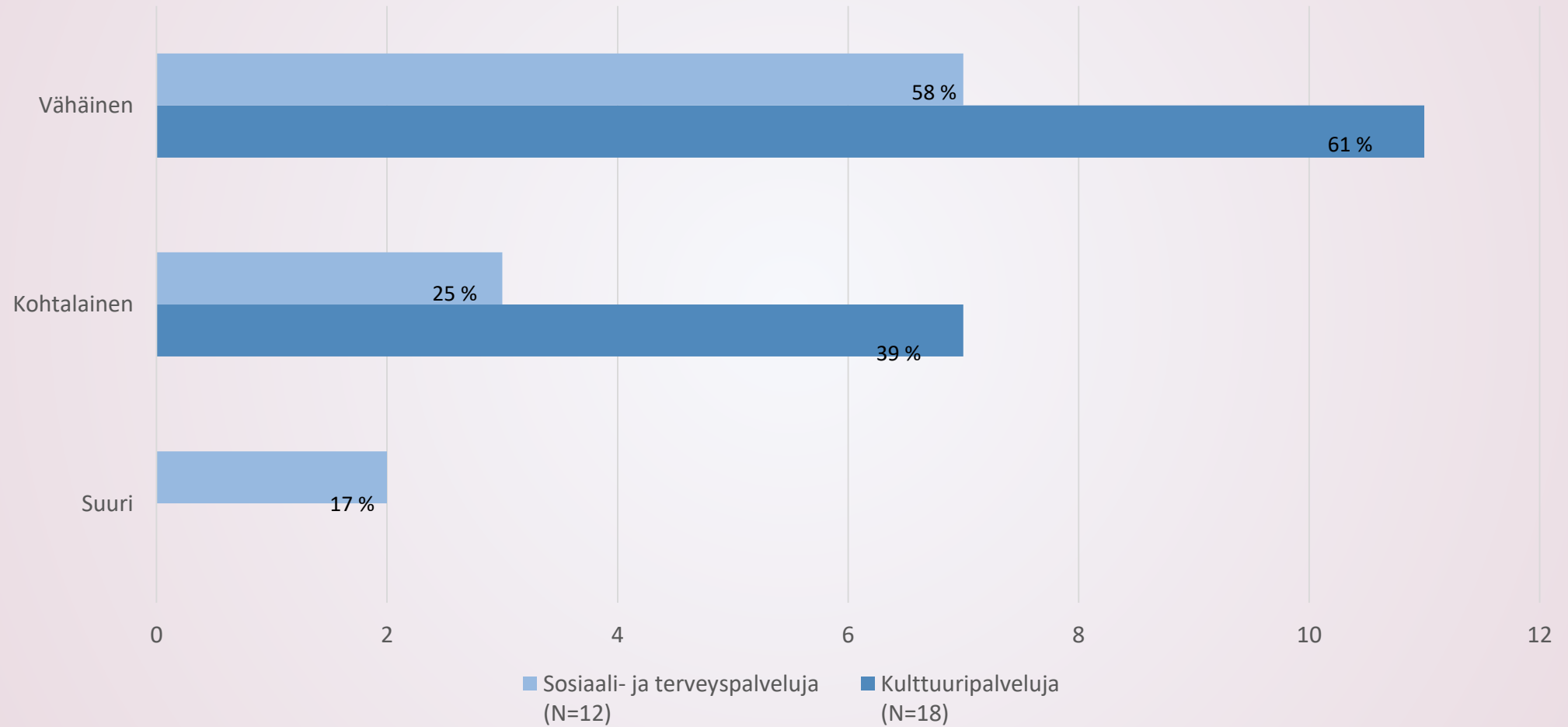

Kirjataanko kuntasi hoito- ja palvelusuunnitelmaan kulttuuriin liittyviä palvelutarpeita?

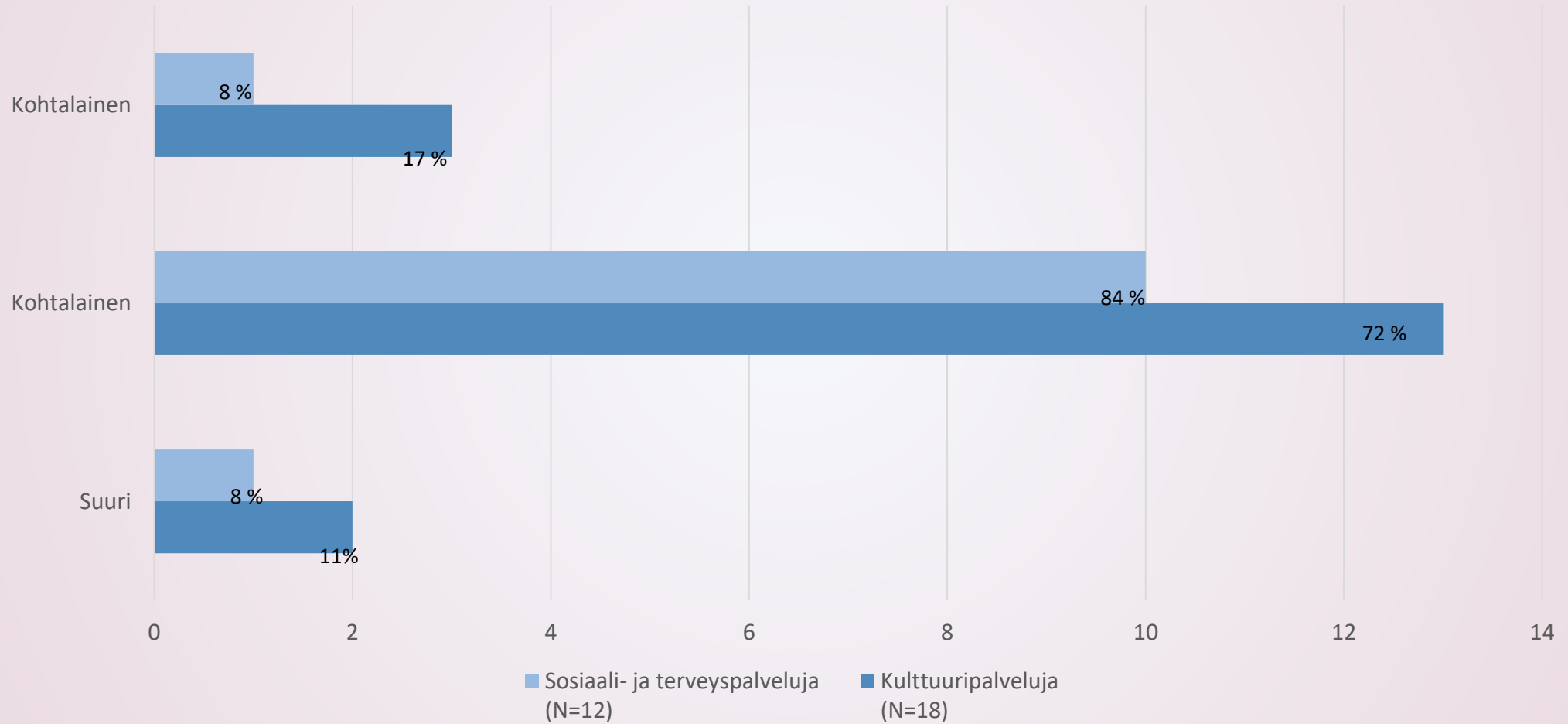

Kuinka arvioit hyvinvointikertomusten ohjaavaa vaikutusta kulttuuripalvelujen järjestämisessä kunnassasi?

Kuinka arvioit hyvinvointikertomusten ohjaavaa vaikutusta sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä kunnassasi?

Johtopäätöksiä toiminnan toteutus 1/2

- Kulttuurinen vanhustyö tunnistetaan käsitteenä ja työmuotona kaikissa kaupungeissa ja kunnassa. Työn sisällöt ovat hyvin monialaisia.
- Kulttuurilaitokset sekä ammattitaiteilijat ovat keskeisiä sisällöntuottajia. Tärkeitä pidetään myös oma henkilökuntaa sekä vapaaehtoisia.
- Työtä tehdään moniammatillisesti, mutta moniammatillisuus tunnistetaan heikommin kulttuuripalveluiden vastaajien keskuudessa.

Johtopäätöksiä toiminnan toteutus 1/2

- Palveluiden määrän ja laadun nähdään kehittyneen positiivisesti viime vuosina.
- Kulttuurisen vanhustyön osaamisen parantamiseksi järjestetään koulutusta, mutta se on suurimmaksi osaksi satunnaista.
- Digitaalisia kulttuuripalveluita järjestetään, tai niitä on suunnitteilla, suurimmassa osassa vastaajakuntia.

Johtopäätöksiä rahoitus ja resurssit

- Kulttuurista vanhustyötä rahoitetaan talousarvioista
→ toiminta on vakiintumassa.
- Rahoituksen arvioidaan pysyvän samana tai jopa kasvavan → kulttuurisen vanhustyön tulevaisuus nähdään positiivisena.
- Hankkeilla on edelleen vahva merkitys työn kehittämiseksi.
- Muita rahoituskanavia ovat mm. Valtiokonttorin perinnöt ja asiakkaiden omat maksut.
- Lähes kaikki kunnat jakavat avustuksia järjestöille ja yhdistyksille kulttuurisen vanhustyön toteuttamiseen.
- Kulttuurinen vanhustyö tunnustetaan osaksi henkilökunnan työnkuvia.

Kuvaaja yläkuva Katariina Vestergård
Kuvaaja alakuva Laura Talvitie

Johtopäätöksiä

hallinto ja päätöksenteko 1/2

- Maakuntaliitoilla ei ole juurikaan roolia kulttuurisen vanhustyön kehittämisessä tällä hetkellä.
- Sosiaali- ja terveystieteiden edustajat ovat vahvemmin mukana maakunta- ja soteuudistuksen valmistelussa kuin kulttuuripalveluiden edustajat.
- Maakunta- ja soteuudistuksen uhat vastaajien mielestä ovat hyvien ja toimivien rakenteiden ja yhteistyömallien menettäminen, palvelujen liiallinen pirstaloituminen, vastuun hajautuminen sekä rahoituksen väheneminen.
- Odotukset maakunta- ja soteuudistuksessa kohdistuvat verkostojen, yhteistyön ja koordinaation vahvistumiselle maakunnallisella tasolla.
- Mahdollisuutena maakunta- ja soteuudistuksessa nähdään kulttuurisen vanhustyön merkityksen kasvu sekä koulutuksen kehittyminen.

Johtopäätöksiä

hallinto ja päätöksenteko 2/2

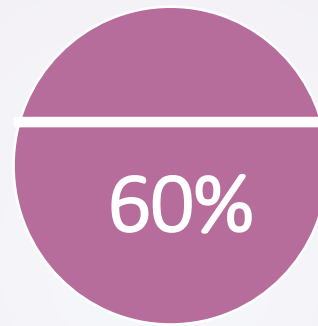
- Uusia toimijoita ja kolmatta sektoria odotetaan kentälle entistä enemmän, vaikka järjestöjen roolia pidetään nykyiselläänkin vahvana.
- Kulttuuripalvelut nähdään kulttuurisen vanhustyön kantavana voimana molemmissa vastaajajoukoissa.
- Osallistavien menetelmien tunnistaminen on heikompaa kulttuuripalveluiden - kuin sosiaali- ja terveyspalveluiden vastaajilla. Myös vanhusneuvosto on vieraampi kulttuuripalveluiden edustajille.
- Tietoisuus kulttuuristen tarpeiden kirjaamisesta hoito- ja palvelusuunnitelmiin vaihtelee. Kulttuuripalveluiden vastaajat ovat tietämättömämpiä kirjaamisen käytännöstä.
- Hyvinvointikertomuksella on tällä hetkellä enemmän merkitystä sosiaali- ja terveyspalveluiden kuin kulttuuripalveluiden järjestämisessä.

Kyselyn taustatietoja

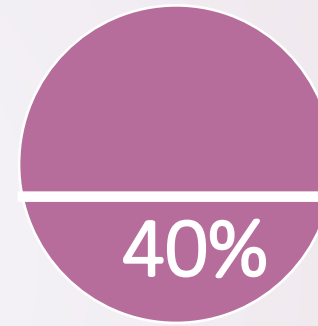
*Kyselyjä lähetettiin 44 kappaletta,
22 kaupunkiin ja kuntaan.*

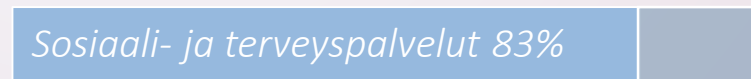
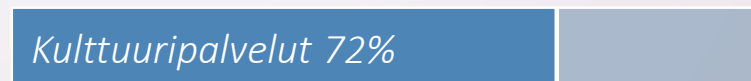
Kaikki vastaajat

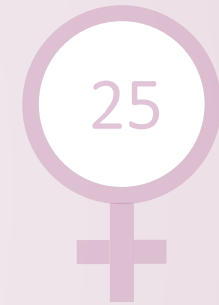
Kulttuuripalveluista

*Sosiaali- ja
terveyspalveluista*

*Koulutustaustana ylempi
korkeakoulututkinto*

Sukupuoli

Kyselyn taustatietoja

- Kysymykset on työstetty yhteistyössä ALLI-verkoston kanssa.
- Perusmenetelmänä vertailu kahden vastaajajoukon, kulttuuripalveluiden ja sosiaali- ja terveystieteiden, vastauksista.
- Lomakeessa 51 kysymystä.
- Kysymykset strukturoituja ja puolistrukturoituja, sekä kaksi avointa kysymystä liittyen maakunta- ja soteuudistukseen.

Kiitos!

mari.p.s.aholainen@student.jyu.fi